

DZIENNIK POLSKI

Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego” Plac Mariacki
liczba 6 i 7.
Pracownicy w Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie
rocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie
1 zł. 50 ct.
Z prenumeratą pocztową w państwie austriackim, rocznie
24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. —
miesięcznie 3 zł.
Z prenumeratą pocztową na granicę, do całych Niemiec
rocznie 50 marek — kwartalnie 13 marek 50 gr. —
do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 30
franków — kwartalnie 8 franków.

Numer kosztuje 6 centów.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Telefon Redakcji 171.

wychodzi codziennie niewyłączając niedziele i świąt o 8. rano

Przedpłaty i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego” plac Mariacki
liczba 6 i 7 w domu pana Kiełty, we Wiedniu
pp. Hasenstein et Vogler (Otto Moser), M. Daxner,
H. Schalek, A. Oppel, Rudolf Moser, W. Borkner,
Frankfurter Kolonial-Hasenstein et Vogler i G. L.
Daxner, w Hamburgu: Karoly et Lieberman, W. Wap-
szawie: Reichenow i Frendler, w Paryżu: O. Adam,
Rue des Saints Perds 31.
Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od jednego
wiersza drobnym drukiem (pół).
Prywatna Korespondencja i nekrologi 12 ct. od wiersza
Drobne ogłoszenia 1 1/2 centa od wiersza. Poniżej
sklepy po 1 ct. od wiersza.

Reklamy w rubryce Nadano 20 ct. od wiersza.

Otwarcie sejmiku węgierskiego.

Lwów 23. lutego.

Pod względem zewnętrznym — a może by-
by lepiej powiedzieć: powierzchownego wygla-
du — mowa tronowa, która cesarz i król Fran-
ciszek Józef zajął wczoraj obrady świeżo wy-
branego sejmiku węgierskiego, nie wyróżnia się
niczym nadzwyczajnym od innych enuncjacji,
wypowiedzianych przy podobnych okazjach. A
przecież stosunki, wśród których sejm obecnie się
zrzuca, zasługują na uwagę na wyszczególnienie;
możemy być rzeczywiście, zwrócić uwagę
na fizjonomię nowego sejmiku, która się przeciw-
odróżnia pod niejednym względem od fizjonomii,
która była charakterystyczną cechą sejmiku po-
przedniego.

Wiadomo, że ten nie skończył śmiercią na-
turalną. Przed upływem okresu prawodawczego,
hrabia Szapary rozwiązał sejm i odwołał się do
wyborców. Jakże pod tym względem były decy-
dujące okoliczności, co hrabiego Szaparyego
zadecydowało do tego kroku, wprawdzie zupełnie ba-
gatelne, ale bądźco bądź niezaprzeczalnie konstytu-
cyjne, o tem wielokrotnie pisaliśmy i dzisiaj
bynajmniej nie mamy potrzeby powtarzania rze-
czy znanych. Fakt jest, że apel nie wypadł
po myśli intencji ministerjalnych. Przesadza
wprawdzie hr. Apponyi, jeżeli utrzymuje, że
kampania wyborcza była świętym tryumfem
opozycji, niemniej jednak przesadza organa
rządowe, jeżeli utrzymują i chcą w kogoś wmo-
wić, że stronnictwo liberalne wyszło z wyborów
bez szwanku. O zwycięstwie prawdziwego stron-
nictwa ministerjalnego można było tylko wtedy
mówić, gdyby z wyborów opozycja była wysła-
dziesiątkowana. Tego wymagały obecne stosunki
i tego się może w pewnych sferach ministerjalnych
spodziewano. Jeżeli rząd przed czasem rozwią-
zuje parlament, jeżeli się odwołuje do wyborców,
wówczas czyni to w nadziei, że kraj da mu
wotum zaufania, że odmówi poparcia opozycji.
Jeżeli zaś po wyborach opozycja w niezmiennie-
szej sile wraca do parlamentu, wówczas sytu-
acja polityczna bynajmniej wyjaśnienia nie do-
znaje i rząd znajduje się w tem samem kłopot-
liwym położeniu, w jakim był przed wyborami.
A oż dopiero, jeżeli stronnictwo rządowe wy-
chodzi z wyborów z materjalnymi i liczebnymi
stratami, jeżeli opozycja może się poszczycić na-
bytkiem kilku głosów!

Jeszcze jedna okoliczność trzeba koniecznie
wziąć na uwagę. Stronnictwo liberalne wchodzi
do nowego sejmiku nie tylko ilościowo, ale także i
jakościowo zmienionem. Z dawnych koryfeuszów
stronnictwa liberalnego nie jeden legł na polu
walki, miejsce ich zajęli ludzie nowi, czy istnie-
jąca, że oni zawsze i wszędzie są będą
gwarancją, że oni zawsze i wszędzie są będą
przy standardzie ministerjalnym? faktem jest, że
wśród nowych wybrańców znajduje się moc
młodych postoi o nazwiskach wysoce arystokraty-
cznych, zawiązujących wybór poparcia i
protekcji duchowieństwa. Liberalizm takich ży-
wiół bardzo problematyczny jest wartości. To
jest faktyczny stan rzeczy. Opozycja wchodzi
do sejmiku nieznacznie wprawdzie wzmocniona,
ale z niezmienną chęcią walki i animuszem
do niej — o większości odwołanej nie można
z góry wiedzieć, czy w zgodzie i jednolitości będzie
w stanie stawić czoła atakom opozycyjnym.

Każdy bezstronny musi przyznać, że mowa
tronowa stosunki te, które analizy dobitny wy-
raz znalazła na pierwszym posiedzeniu przy tym-
czasowym ukonstytuowaniu się, za mało uwzględ-
nia. Zapowiada ona, co prawda, szereg reform
wewnętrznych, ale zapomina o tem, że naj-
ważniejsze z nich, rozpoczęte w poprzedniej ka-
dencji, już upadły i były właśnie przyczyną pizd

wczesnego rozwiązania sejmiku. Do rządu ich na-
leży przedewszystkiem reforma administracyjna.
Obstrukcyjny system, do którego się uciekała opo-
zycja, uniemożliwił reformę w sejmie ubiegłym,
i pokazał się dopiero, żali stronnictwo liberalne
będzie tym razem bardziej wytrzymałe.

Słowa nowo tronowe, dotyczące stosunków
sewnetnych, są tak ogólnikowe i stereotypowe,
że bliżej w ich rozbiór wchodzić potrzeby nie
mamy. Słyszeliśmy tego rodzaju zapewnienia czę-
sto i zmysły nasze staciły delikatną czułość.
Tego rodzaju zapewnienia pokojowe i przyjaciel-
skie nie robią zbyt wielkiego efektu. Dziwi nas
co najwyżej smutny akord końcowy o „ciężkich
czasach” i stawianiu czoła przeciwnościom”. Nie
stoi on w harmonii z przyjaźnią i dobrymi sto-
sunkami z zagranicą.

Towarzystwo kredytowe ziemskie.

I. Dnia 29. b. m. i następnych odbędzie się
we Lwowie XXIX. ogólne zgromadzenie galic.
Towarzystwa kredytowego ziemskiego, któremu
dyrekcja przedłożyła kilka sprawozdań.

Zamknięcie rachunków Tow. kred. ziemskie-
go za r. 1891 wykazuje obrót kasowy gotówką
w sumie 50,155,560 zł. 91 1/2 ct. Obrót kasowy
w efektach wynosił w roku ubiegłym 46,351,988
zł. 29 ct.

Stan pożyczek hipotecznych wynosił z koń-
cem r. 1891 sumę 77,410,275 zł. 32 ct., a poro-
wnaniu z r. 1890 podniósł się o kwotę 3,615,207
zł. 35 ct. Ogólna suma listów 4 1/2% i 4 1/4%,
będących w obiegu z końcem roku 1891 wynosiła
77,333,715 zł., w porównaniu z r. 1890 powię-
kszyła się o 2,613,515 zł.

W roku 1891 wydała dyrekcja ogółem po-
życzek 5,186,800 zł.

Dyrekcja podnosi w swem sprawozdaniu z
czynności, że hipoteki na których zabezpieczone
są pożyczki Towarzystwa kredytowego, przed-
stawiają następującą wartość według poszczegół-
nych kultur ziem: roli 941,354 morgów war-
tości 115,085,838 zł.; łąk 200,047 morgów war-
tości 22,356,302 zł.; pastwisk 109,139 morgów
wartości 6,241,688 zł.; — razem 2,261,582 morg-
ów wartości 27,296,688 zł. Doliczywszy do
tego wartość budynków w sumie 26,608,342 zł.,
okazuje się ogólna wartość hipotek w sumie
198,888,916 zł., a potrąciwszy wartość ciężarów
gruntowych, które zabezpieczone są przed po-
życzkami Towarzystwa kredytowego w sumie
145,202,017 zł., wynosi wartość hipotek zł.
197,136,899.

Z powodu układu, zawartego z bankiem dla
krajów koronnych względem zakupu na wszy-
stkich 4 1/2% listów zastawnych, wydanych
w skutek ogólnej konwersji 5% listów, dyrekcja
Towarzystwa podnosi w swem sprawozdaniu,
że utrzymanie stosunków z bankiem dla krajów
koronnych jest dla Towarzystwa kredytowego
pożądane, gdyż zapewnia zaciągającym pożyczki,
kursu stałe i zabezpiecza ich od możliwej niżki
przy każdej większej emisji, towarzystwo zaś
własnymi funduszami, nie posiadając działu ban-
kowego, może częściowo tylko wpłynąć na pod-
wyższenie lub ustalenie kursu, a przy każdym
zaniepokojeniu targu pieniężnego i pojawiającej
się w takich wypadkach większej ilości listów
zastawnych na targu, fundusze towarzystwa na
utrzymanie lub ustalenie kursu przed zakupem
okazują się niedostateczne. Dla tego byłoby stara-
niem dyrekcyi Towarzystwa kredytowego ziem-
skiego w stosunku z bankiem dla krajów koron-
nych zachodzące kwestje o ile możności w poro-
zumieniu załatwiać.

Zaległości ratalne w roku ubiegłym znowu
obniżyły się znacznie, tak przez ukończenie po-
stępowania sądowego względem przekazania ka-

pitatów propinacyjnych, co do tych majątków,
względem których to postępowanie w r. 1890 nie
mogło być ostatecznie załatwione, jak też przez
zwykłe kroki egzekucyjne, bądź to w drodze
politycznej, bądź w drodze sądowej przeprowa-
dzone. Jak w roku poprzednim, tak i w r. 1891
dyrekcja wdrażała przedewszystkiem egzekucję
polityczną, która i łatwiej do skutku doprowadza
i z mniejszymi jest połączone kosztami.

Egzekucyj mobilarnych wdrożył starosta
w roku 1891 na żądanie dyrekcyi 231, pozostało
w roku z 1890 r. 165 — było zatem w roku
1891 w toku spraw takich 396.

W skutek zapłacenia zupełnego, lub czę-
ściowego zaległości, odwołano lub wstrzymano
egzekucję mobilarną, co do 273 majątków, tak,
że pozostaje na rok 1892 takich spraw 123. Ta
cyfra egzekucyj mobilarnych, przechodzących
z roku 1891 na r. 1892, obejmuje spraw, w roku
1891 wdrożonych 99 — zaś spraw, będących
jeszcze w toku z lat dawniejszych, 24.

Na rok 1892 pozostało 28 politycznych se-
kwestracji; 25 licytacyjnych spraw sądowych,
zaś 13 sekwestracji sądowych.

Z końcem r. 1890 wynosiły zaległości ra-
talne 1,056,634 zł. 70 ct., zaś z końcem 1891
roku tylko 917,628 zł. 94 ct., obniżyła się zatem
ta zaległość o kwotę 139,005 zł. 76 ct. Dyre-
kcja podnosi następnie w swem sprawozdaniu, iż
największą trudność przy egzekucji zaległości
przedstawia powolny tok postępowania sądowego.
Szczególnie w tych wypadkach, w których licy-
tacyjna cena kupna złożona zostaje do depozytu,
nie można przewidzieć kresu postępowania eks-
trajudycyjnego. I tak sprawa zrealizowania zale-
głych rat i reszty kapitału z pożyczki, udziel-
nej na dobra Ołtów, o której w zeszłorocznem
sprawozdaniu dyrekcyi już była mowa, o tyle
tylko naprzód postąpiła, że w skutek uchwały
wyższego sądu kraj. krakowskiego, znoszącej
wydaną w r. 1890 tabelę płatniczą, wydał sąd
obwodowy w Tarnowie nową tabelę płatniczą,
przeciw której znowu wniesione zostały rekursy.

W skutek tego jest właśnie staraniem dyrekcyi
we wszystkich sprawach licytacyjnych dążyć
do tego, aby w licytacyjnych warunkach
zobowiązany był nabywca zaległości ratalne
bez ekstrakcji zapłacić, a resztę kapitału po-
życzkowego przy hipotece zatrzymać, tak, aby
sumy, należne Towarzystwu kredytowemu, wcale
nie były składane do depozytu sądowego.

Na konferencji instytucyj finansowych, ze-
branej w tej sprawie, wybrana została osobna
komisja, która ułożyła ma odpowiedni memoriał
do Rady państwa, z prośbą o uchylenie tych
władności postępowania sądowego w drodze
ustawodawczej.

Dyrekcja poczyniła zatem wszelkie kroki,
aby ochronić Towarzystwo od zbyt wielkich zale-
głości; a i pod każdym innym względem widać
dotądnie rezultaty jej działalności.

Korespondencje.

Sofia 16. lutego.

(Paszcz i Rizow. — Wystawa i udział Czech. — Świątko
elektryczne).

Zamieszkały we Warnie Rosjanin, Aleksan-
der Gołowny, za czasów panowania ks. Aleksan-
dra redaktor *Bulgarie i Balkanu*, wyznawca prze-
konan genewskich, ogłasza w tutejszej *Svobodnie*
artykuł o dzisiejszym premierze serbskim Pa-
siczu, piętnujący go jako zdrajcę własnej ojczyzny.

Wygnany z kraju za udział w powstaniu
Zajczarskim, inżynier Mikołaj Pasicz, schronił się
roku 1884 do Sofii w domu ministra ówczesnego
Suknarowa. — Urodzony w Zajczarze (okręg w
Serbii, zamieszkały przez Bułgarów). Pasicz

przedstawiał się w Sofii jako Bułgar i uchodził
za takiego. W czasie wojny serbsko-bułgarskiej,
Paszcz zgłosił się do ówczesnego naczelnika rządu
w Rumelji, Stransky'ego i do członków tegoż
rządu: Rizowa i kapitana Panicy, oświadczając
gotowość zorganizowania zbrojnej bandy, z którą
wpadnie do okręgu zajczarskiego, wywoła po-
wstanie między ludnością bułgarską i tak ułatwi
Bułgarom ich kroki wojenne. Ten fakt podnosi
obecnie Gołowny publicznie, jakkolwiek takowy
jest dość znany w całej Bułgarii.

W dziennikach radykalnych serbskich *Odje-
ku i Male Nowiny* stara się Rizow odeprzeć te
zarzuty, uczynione obecnemu jego opiekunowi
Paszczowi, ale nadaremnie, bo rząd tutejszy po-
siada w ręku dokumenty, które nie dopuszczają
pod tym względem żadnych wątpliwości.

Rzekomo zamknięto w belgradzkiej twier-
dzy Rizow, otrzymał obecnie posadę inspektora
w towarzystwie żeglarni na Dunaju ks. Gagarina
z placą 3000 rubli. Wspomniane towarzystwo
rosyjskie utrzymuje komunikację między Belgra-
dem i Reni na Dunaju, zadaniem więc Rizowa
będzie krącenie około miast nadnaddunajskich buł-
garskich w celach dostatecznie znanych i dla
usług dyplomacji rosyjskiej. Ilustrowane pisma
francuskie zamieszczają jego fotografie i rozpru-
biają się o niego, o zasługach, o zdolnościach i przy-
miotach tego przewrotnego indywiduum, które
kilkakrotnie zmieniał wiarę polityczną i z za-
wziętego wroga Moskwy stało się obecnie sługą
jej dyplomacji, czyhajacej na zgubę własnego
jego narodu; Pasicz i Rizow to dwa do siebie
najzupełniej podobne egzemplarze, nie więc dzi-
wnego, że jeden staje w obronie drugiego.

Sądząc z dotychczasowych prac przygo-
tawczych, przyszła wystawa rolnicza przemysło-
wa w Płodwywie zupełnie się uda. W każdym
miejscu powiatowem powstały osobne komisje,
których zadaniem jest skłanianie ludności do
wzięcia udziału w wystawie. W tym celu komi-
sja płodwywska wydaje osobne pismo tygodnio-
we: „*Nasza pierwsza wystawa*”. W tych dniach
przyjechał do Sofii redaktor *Czeskiej polityki*,
Tonizymski, który podjął się ułatwienia przemys-
łowcom czeskim wzięcia udziału w wspomnianej
wystawie. Po wizycie u min. finansów Naczewi-
ca, udał się Tonizymski do Płodwywy, aby
ogłosić położenie wystawy i urządzić osobny
pawilon dla Czech. Rząd turecki ze swej strony
porobił wszelkie możliwe ułatwienia, aby i lu-
dność z Turcji mogła wziąć udział w wystawie.

Układy tutejszej rady gminnej o zaprowa-
dzenie w stolicy światła elektrycznego zostały
uwięzione pomyślnym skutkiem. W tych dniach
zawarto kontrakt z firmą Ganz et Comp., który
został przez ministerstwo zatwierdzonym. Tym
sposobem w kwietniu nareszcie przyjdzie do
skutku od dawna porządane oświetlenie elektry-
czne stolicy, nadto w toku są układy o elektry-
czne oświetlenie pierwszorzędnej tutejszej ho-
teli „*Bulgarja*” i kawiarni, z nim połączonych,
tak zwanego *restaurant'a* Panachowa. (K.)

Przegląd prasy.

(Ruch narodowy w zaborze pruskim. — *Prasa
francuska o encyklice. — Enuncjacja Irlandii
o świeckiej władzy papieskiej. — Stosunki ekono-
miczne we Francji*).

Czas donosi z Poznania:

Na całej linii od morza Bałtyckiego, po kra-
niec Śląska, wód pod najrozmaitszymi pozorami
ruch antypolski. Nawet na odległej Warmii chwi-
lowo ubito ruch wiciorzeczny oświeceniem
oficjalnem, że potrzeby polskie tamże uwzględ-

niiono, bo katechizm polski z urzędu zaprowa-
dzony; Polakowie się jednak, że potrzeba ta uwzględ-
niona jest tylko na... papierze, a w praktyce
ani duchowni, ani nauczyciele, katechizmu pol-
skiego nie używają. Mitycznem także stało się
rzekome rozporządzenie rządu, że w szkołach
ludowych na Warmii udzielać się ma po jednej
lekcji polskiej tygodniowo. Nietylko, że tej lekcji
nigdzie nie udziela, ale i rozporządzenia nigdzie
czarno na białem odnaleźć nie można. Smutno
tam wygląda na tej Warmii, ogołoconej zupełnie
z inteligencji. Agitatorowie germanizatorcy po-
prostu drwinę stowrzą z nami i z żywotnymi po-
trezbami tej dzielnicy. Inaczej jest w Pruszech
zachodnich. Tam inteligencji mnogo — to i od-
pór i obrona silniejsza i skuteczniejsza. Wiece
szkolne poruszyły do ostatniego kąta wszystkie
sfery ludności polskiej. Wspaniały ten a praw-
dowy ruch zaszczepił przynosi społeczeństwu tam-
tejszemu. Oczywiście, że wszystkich odcieni sz-
winiści i germanizatorowie do rozpacy są dopro-
wadzeni. Tracą równowagę i posuwają się do
kroków nierozważnych wobec naszego spokoju i
stanowczości.

U nas w Poznaniu i całym Poznańskim za-
nosi się także na wielki ruch obronny, wywołany
provokacją ze strony tutejszych postępowców,
głównie zaś żydów. W Poznaniu mamy obecnie
na 34 radnych miasta, 17 chrześcijan, a 17 żydów.
Większa część chrześcijan zalicza się do wrogich
nam i Kościołowi liberalów. Ci panowie tedy spo-
wodowali nadzwyczajne zebranie reprezentacji
miejskiej, na którym przeprowadzili uchwałę je-
dnomyślną Niemców i żydów, przeciwko 3 gło-
som polskim, że „miasto” Poznań ma także, idąc
za przykładem innych miast, podać petycję do
sejmu przeciwko nowemu prawu szkolnemu, ukła-
dającemu się na zasadzie wyznaniowej. Potrafili
oni nawet do spółki wciągnąć nielicznych repre-
zentantów konserwatywnych, żeby zrodnie „ra-
tować” kwitujące szkolnictwo symultanne miasta
Poznańskie.

W nierównej walce z ogromną większością
na zebraniu, niknąca mniejszość naszych radnych
odniosła jednak wielkie zwycięstwo moralne. Wy-
stąpił w pierwszym rzędzie kupiec tutejszy p.
Bolesław Leitgeber, odmawiając tak magistratowi,
jak radzie miasta kompetencji do wydawania
uchwał przeciwko nowemu prawu szkolnemu; po-
part go wymownie adwokat Woliński.

Wice polski odbędzie się niechybnie i w peł-
nej mierze poprze zdanie dzielnego mowcy. Jak
słychać, już i na prowincji przygotowują się od-
powiednie zebrania. Spodziewać się więc należy,
że i u nas ruch wiciorzeczny się rozpocznie,
a wobec danych warunków potrafi pójść za przy-
kładem wiciorzecznych zachodnio-pruskich.

Na Górnym Śląsku niema dotąd wiciorz-
ecz, ale mimo to gromadnie lud podpisuje petycję o
polską naukę religii i polskie czytanie i pisanie.
Wedle *Katolika*, już 154 parafii złożyło 40,000
podpisów.

Tak się przedstawia chwila bieżąca. Możemy
z niej być zadowoleni.

Z powodu encykliki papieskiej pisze roja-
listyczna *Gazette de France*: „Nie zmieniło się
nic; tak, jak dawniej, stoją naprzeciwko siebie
kościół ze swoimi wiecznymi prawdami i rewolu-
cja z niepoprawnym wolnoludnictwem. Papież
spodziewa się, że ludzie, stojący u steru rządu,
zdołają ocenić znaczenie jego słów, teraz jednak
nikt nie radzi i niewiadomo jeszcze, który z
wolnoludczyków obejmie kierunek gabinetu. W ka-
żdym zaś razie i w tych pokojowych słowach
papieża będzie on umiał wysnuć coś, co sprze-
ciwiał się ustawom”. *Temps* stwierdza, że reszta
wątpliwości, jakie jeszcze pozostały po mani-
fście kardynałów, znikła całkowicie. *Le Jour-*

— Powiedzże mi, panie bracie — rzekła ona do
niego — bo możemy ja głupstwo zrobić, że nam Wal-
ka wyprowadzi z gołymi rękami. Wziął z sobą nominację na poru-
cznika i kilkadziesiąt dukatów, a zresztą nie zgoda. Co do pie-
niędzy, to ja jemu każę posłać przez mego bankiera z Wie-
dnia kredyt na Warszawę i o to nie będzie kłopotu. Ale,
jak on cię pokazał w Warszawie? gdzie się pomieści? bar-
dzo o to głowa mnie boli, bo jeszcze do tego, jak wiesz,
tylko po francusku będzie się mógł wyjeżdżać.

Ale pułkownik śmiał się i mówił:

— Nie troszcz się o to, moja pani siostrze. Tam,
gdzie on się zamelduje, łatwiej się rozmówi po francusku,
niżeli po polsku. A jako artylerzysta przyjmą go z otwar-
temi ramionami. Dziadusi mój da wszystkie wskazówki, a pe-
wnie i sam z nimi pójdzie, gdzie trzeba. Już ci zapewne, że
byłoby może lepiej dla niego, gdyby był ze mną pojechał...

— Myślałem o tem. Ale powiem ci prawdę, że sam
obawiałam, aby mnie kto nie wziął tego za mieszanie się
w nieswoje rzeczy. Boś to już przecie nie bardzo młody,
masz żonę i dziecko, toż ci przynajmniej wolno było za-
czekać na dokładniejsze wiadomości z Warszawy. A potem,
śmiej się ze mnie, ale pilno mi było. Bo to wiesz, że
mój mąż, najpocześniejszy człowiek na świecie, ale służył
Niemcom przez całe życie, więc rzecz oczywista, że jego
synowi nie wolno było zwłaczać ani jednej godziny, kiedy
się zdarzyła sposobność do jakiegoś naprawy. Bo to u nas tak
zawsze bywało — i z łaski Bożej tem Polska stoi — że
ile razy zdarzył się ojciec, co o kraju zapominał, to zawsze
syn jego ze szczerego serca to swojej ojczyźnie odstąpił.

A tak u nas i zła na dobre wychodzi — i tak zawsze bę-
dzie, aż póki się Panu Bogu nie podoba uwolnić nas od
pokusy szukania szczęścia za granicami kraju.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WASI OJCOWIE.

POWIEŚĆ HISTORYCZNA,

Z WŁASNYCH WSPOMNIENI

NAPISANA PRZEZ

ZYGMUNTA KACZKOWSKIEGO.

(Ciąg dalszy).

Ale Czuby słuchał z niedowierzaniem, jakoś mu to
nie przemawiało do przekonania i chciał już powtórzyć to
samo, co niedawno powiedział Mroczkowski z powodu słabo-
ści jego syna, kiedy tymczasem pokazały się im czer-
wone dachy Urwiskiego pałacu; więc zapomniał o Milku
i rzekł:

— Cóż? czy wstąpimy do Łosia? tegoby to dać do
furgonów, chłop jeszcze zdrow, wesoły ma humor, a przytem
zawołany gospodarz, więc by się nam zawsze o krupy wy-
stał i żołnierzy by rozweselał.

Pułkownik śmiał się i zanurzał:

— Gdybym wiedział na pewno, że Łos zostanie mini-
strem i weźmie Milka do kancelarii, tobym wstąpił do niego.
A miałbym pociechę z Milka, bo pisze pięknie po francusku
i po angielsku i mógłby noty dyplomatyczne pisać nawet
wierszami.

— Dajmy mu pokój — rzecze Czuby — gotów by
się nas na prawdę uczyć, a dopiero byśmy nie wiedzieli,
co począć z takim gagatkiem. Wstąpmy raczej do pani kraj-
czyzny, a potem do Lipskich i tam popasujemy.

— A do pani krajczyzny musimy wstąpić koniecznie —
odpowiedział pułkownik — bo jest to obowiązek sumienia.
Chciałbym ją namówić koniecznie, aby wyprawiła swojego

syna. Będzie to z tem niemną trudnością i zapewne nie
wyprawi go z nami, bo to jednak — a krajczyzna, mimo
to, że z pewnością nie chce go przerobić na Niemca, podo-
bno marzy dla niego jakąś wielką karierę za pomocą swoich
rozległych stosunków w Wiedniu, które jej po mężu zostały.
Ale choćby miał on w niej nocować, to ja przecież namówię
zby go do nas przysłała, jak jej przysłały dobre wido-
mości z Warszawy. Zaś Dziaduskiego koniecznie weźmiemy
ze sobą, choćby się bronili. A tak mi się zdaje, że mu tem
nawet podwójną wyrządzimy przysługę, bo najpierw podo-
bno się tu w jakieś wpłaty amory, dla młodego człowieka
wcale niepotrzebne, a potem u diabła! przecie to jedyny
sposób dla niego, zmyć z siebie to awantury, które się skoń-
czyły dezerą. Prawda, że się bić będzie musiał choćby
z całą armją moskiewską! — zawołał pułkownik, śmiejąc
się głośno — bo przecież nie może się dać wziąć do nie-
woli, gdzie ci oficerowie, których bił w pape, pewnie po-
kali-by go na kłębaski: ale ja wierzę, że biłby się i bez
tego, bo mu proch pachnie, widać to po nim na pierwszy
rzut oka.

— Dziaduskiego weźmiemy — rzekł na to Czuby —
ale co z tym panem Walkiem, to podobno nam się nie uda.
Jego Niemcy już całkiem przekabacili. Aby go na naszą
wiarę nawrócić, jedna noc nie wystarczy. A szkoda, bo
chłop kociasty i wytrzymały, a i służbę zna do podziwiania.

I z tem zajęchali przed ganek dworzyska w Plennie.
Tam znowu zastali starego Cybulkę w antykameryze,
robiącego pończochę, który ich tak samo mieldował, jak pier-
wej. I znowu tak samo witała ich pani Krajczyzna na środku
swojej pochmurnej komnaty, tylko zdawało się tym razem,
jakoby była cześciej zafrasowana. Jakoż było widać w dru-
giej izbie jej kapelana, który siedział przy stole nad wielką
księgą otwartą: były to pewnie *Zwoty Świętych*, które jej
czytał dla wypogodzenia jej umysłu i serca. Istotnie też
rzekła ona do wchodzących:

— Dziękuję wam, żeście do mnie wstąpili, bo bardzo
mi smutno. A jeśli do Warszawy jedziecie, jak się domy-
ślam, to i to mnie pociesza, że was widzę wyjeżdżających.

— My do Warszawy, — odpowiedział pułkownik —
wstąpiliśmy do ciebie, moja pani siostrze, aby się z tobą po-
żegnać. A zrazem chcieliśmy się z Walkiem obaczyć, bo
chciał na te wojne, gdzie każdy z nas będzie musiał na
trzech uderzać a może i na czterech, trudno kogo namawiać,
jednak twój Walek to żołnierz, a żołnierz się z liczbą nie-
przyjaciela nie liczą, tylko z łaską Boską i szczęściem.

— A! jeśli z Walkiem chcieliście się widzieć — od-
powiedziała krajczyzna — toście przyjechali za późno, bo
Walek już dnia 5. tego miesiąca wieczorem wyjechał z Dzia-
duskiem, a jeśli im się co na drodze nie stało, to według mo-
jej marszruty już wczoraj przekroczyli granicę.

— Jakto? — zawołał pułkownik, niezmiernie zdzi-
wiony, a Czuby prawie wykrzyknął:

— Jakto? ten Niemiec?...
A na to krajczyzna, lecz raczej z dumą, niż z gniewem:
— Tak, ten Niemiec... tylko, że waści o całej trzy
dni uprzedził.

Więc Czuby się skłonił i rzekł głosem otwartym
i szczerym:

— Daruję ci moja jejmość kochana, żeś głupstwo
powiedział. Jakem żołnierz, tak po żołniersku przepraszam.
A jeśli Walka gdzie spotkam, to mu pewnie cześć oddam,
jaka mu przynależy.

nazywa encyklikę jednym z największych politycznych wypadków naszego czasu.

Rzymski korespondent N. fr. Presse donosi, że wielką sensację zrobiły w Watykanie teorie i zaprzetywania biskupa Irelanda z St. Paul w Minnesota, który niedawno miał posłuchanie u papieża. Amerykański książę kościoła zamiast oczekiwanego świętopietrza, wręczył papieżowi swoją mowę, wypowiedzianą na synodzie biskupów p. l. ceno amerykańskich, o stosunku kościoła do społeczeństwa, i wyraził nadzieję, że kurja rzymska użytych swego uznania i swej aprobaty zasadom, w mowie tej wypowiedzianym, oraz zasad tych trzymać się będzie. Można wyobrazić sobie, jak wielką sensację zrobiło to wśród polityków watykańskich, jeśli się zważy, że mowa biskupa Irelanda była wypowiedzeniem wojny kościelnopolitycznemu systemowi, jaki panuje obecnie w Watykanie i kościele katolickim.

We Francji wzbudził ogromne zajęcie artykuł ekonomisty Pawła Leroy, traktujący o zmniejszeniu się majątku w wyższych klasach społecznych Francji. Ponieważ zamożność klas pracujących wzrasta ustawicznie, tracą tem samem klasa arystokratyczna wiele wpływu i mienia. Najwymowniejś świadczą o tem statystyczne urzędowy wykaz darów, czynionych tytułem sąsiedztwa. W r. 1880 wynosiły one razem sumę 1.117 milionów, a w r. 1890 spadły już na 937 milionów, sześćdziesiąt przeto w przeciągu lat 10 o 180 milionów. Zważywszy zaś wypada, że wydatność kapitałów znacznie się zmniejszyła i że dziś potrzeba 300.000 fr. dla renty, która dawała jeszcze w r. 1876 220.000 fr. Ponieważ wbrew błędnym twierdzeniom, sfery bogate nie lokują swych majątków w kasach oszczędności, a posiadłość ziemską nie daje świetnych rezultatów — jusem jest tedy, że ubożeja. Dzięki temu właśnie wzmaga się zamożność klas. Jeśli więc radykałom uda się dokonać zamierzonej przez nich reformy podatkowej, to arystokracji nie pozostanie nic innego, jak pracą podtrzymywać swa bogactwa.

Czytelnia ludowa w Cieszyźnie.

Mamy przed sobą sprawozdanie z czynności wydziału „Czytelni ludowej” w Cieszyźnie za rok 1891. Stronami ono i niekrzyżując, ni chwaląc się zadaniemi niezwykłymi czynami — jak skromną i cichą była praca kierowników tej instytucji, praca jednak nie mniej doniosła, ni mniej pożyteczna dla sprawy naszej narodowej na Śląsku. Dla wiadomości czytelników naszych, przytoczymy tu kilka ważniejszych szczegółów i w tym celu oddamy głos sprawozdawcy: Praca „Czytelni” w roku 1891 była bardzo czynną i w owoce obfita. Pozwolił sobie rozpoznać sprawozdanie nasze od działających najbardziej na umysł i serce przedstawień amatorskich, na które gromadziły się zawsze roje publiczności. Niestety! przedstawień tych odbyło się tylko dwa, spotkaliśmy się bowiem z niewłaściwym zakazem tutejszego starostwa, wskutek czego dalsza praca w tym kierunku ustać musiała.

Skoro działalność nasza co do przedstawień amatorskich zamknięta została, chcieliśmy się pracy na innem polu i już w lutym odbył się w Czytelni bal, który wypadł nadzwyczaj pomyślnie, a liczne grono przy dźwiękach muzyki płało aż do 5 r. zana.

Zaraz z pierwszą wiosną urządziła Czytelnia gromadną wycieczkę do Jabłonkowa do tamtejszej Czytelni ludowej, a wycieczka ta odbyła się z prawdziwą świetnością i okazałością.

Ważnym nadzwyczaj czynnikiem w rozwoju Czytelni jest instytucja delegatów, a w roku ubiegłym obok p. Monnego z Przemyśla, uprosił wydział Czytelni p. Ludwika Markiewicz z Lwowa na delegata, który też misję tę spełnił z gorliwością i sumiennnością, jako prawdziwy Polak i patriota. Prawie co rok w sprawozdaniach naszych słyszamy imię p. Monnego z Przemyśla. Starzec ten 75-letni, z młodzieńczym zapalem pracuje między rokadkami naszymi dla braci Ślązaków, a od czasu jak zaczął pracować dla Czytelni i licza członków Czytelni się zdwoiła i kłopoty nasze o byt materialny zanajęzły się w znacznej części. Z ręką na sercu stawiamy za wóz tego ożoigodnego starca wszystkich rodakom naszym.

Nowy fundusz zyskała Czytelnia nasza ze sprzedaży dzieł ks. dra Bukowskiego. Zaczem kapłanowi i ziomkowi naszemu czelmy serdeczne „Bóg zapłać”.

Ruch członków w roku ubiegłym był nasępny: Z końcem roku 1890 był członków 244, w r. 1891 przybyło nowych członków 56. Ra-

zem 300. Ubyło 26. Z końcem roku 1891 pozostało 274.

Wielkie dzięki winniśmy złożyć szanownym redakcyom pism polskich, które chętnie i żwawo bronią zawsze spraw naszych, które wrzeszczą tyle pism, bo aż 45, prawie darmo przysyłają, a każdej naszej prośbie starają się za wszelką cenę uczynić.

Stuletnią rocznicę Konstytucji 3. maja obchodzili Czytelnia również uroczystie, a obchód ten uświetniono przybyciem 54 wojsów z Galicji, zabór pruskiego i Śląska, udających się na pielgrzymkę do Ziemi świętej.

Co do życia towarzyskiego w Czytelni, to nadmienić należy, że oprócz przedstawień i zabaw, na wstępie wspomnianych, odbył się 8-go listopada „Wieczorek towarzyski”, a 21. listopada znowu odbyła się w Czytelni rzadka zabawa, bo stare, polskie nasze „Przedki” ludowe. Poeta złąski i zbieracz baśni i podań ludowych, p. Jan Kubisz, zajął się energicznie tą sprawą i jemu oraz wstępnemu jego przemówieniu o historycznym i moralnym znaczeniu „Przedka” zawdzięczamy winniśmy, że wieczorek ten udał się znakomicie.

Czytelnia nasza gościła w swych murach w roku ubiegłym 80 rodaków naszych z Galicji i ze Śląska, przybyłych na walne zgromadzenie delegatów towarzystw zarobkowych i gospodarczych, których uczono wieczornym w Czytelni dnia 6. grudnia.

W końcu wieczorku tego cała publiczność stojąc odśpiewała nasz polski hymn narodowy „Boże coś Polskę” i „Jeszcze Polska nie zginęła”, zaś szanowny poseł, p. St. Szczepanowski, zakończył nasz wieczorek śliczną mową, a cała publiczność jakby na dany znak wzniósł okrzyk na cześć pp. delegatów „Niech żyją” — potem okrzyk na cześć posła p. Szczepanowskiego, a tenże odwzajemniając się, wzniósł okrzyk „Ślązacy niech żyją”.

By uczyć mężów, którzy na różnych polach dużo a dużo Czytelni dobrego zdziałali, zamianował Wydział dra Andrzeja Cinię, notariusza w Cieszyźnie, Sikorę Adama, dyrektora kasy zaliczkowej w Cieszyźnie i dra Romana Adamskiego z Jasła „członkami dożywotnymi” Czytelni.

A w uznaniu znakomitych zasług około dobra Czytelni, zamianowało walne zebranie pana Adama Sikorę członkiem honorowym Czytelni — przyczem nadmienić wypada, że p. Sikora już od lat dawnych pracuje z poświęceniem dla Czytelni naszej i śmiało rzecz możemy, że cały swój skromny żywot poświęca przeważnie interesom Czytelni.

Przedstawiając rezultaty naszej pracy na kresach — kończy Wydział swe sprawozdanie — prosimy was, rodacy, racie i nadal z równą chęcią, jak dotąd, popierać usiłowania nasze, szczególnież zaś odzywamy się do ciebie, ludu złąski, byś Czytelnię, jako swoją własność popierał, dla niej pracował, do niej się garnał i w niej pokarm duchowego szukał.

Oby to wezwanie nie pozostało bezskutecznem!

KRONIKA.

Wiadomości osobiste. Dr. Smolka, prezydent izby poselskiej, przybył d. 22. bm. do Krakowa i bawi u swego syna prof. Stanisława Smolki. — Apolnary Jaworski, prez. s. Koła polskiego, przybył do Lwowa.

Życia towarzyskiego. W Krowicy d. 21. bm. odbył się ślub panny Klementyny Harasowskiej, córki ks. Harasowskiego, z p. Janem Niwińskim, adwokatem sądowym w Baligródzie.

Dnia 1. marca odbędzie się we Lwowie w kościele archidiecejalnym ślub panny Wandy Werczyńskiej, córki dr. Józefa Werczyńskiego, członka Wydziału krajowego, z p. Franciszkiem Prus Biesiadcekim.

Cyprjan Poraj Kuczewski. Dnia 10. bm. zmarł w Imuallii w Egipcie Cyprjan Poraj Kuczewski, urzędnik Tow. kanalu Suezkiego. Po skonfiskowaniu mu dóbr w r. 1863 za czynny udział w walce o niepodległość, zmuszony był z całą rodziną opuścić ojczyznę Litwę, chroniąc się przed prześladowaniem c. ratu do Paryża. Nawiaższy stosunki z Ferdynandem Lessepssem, którego osobistą przysługą się szczyt, wstąpił do Towar. kanalu Suezkiego. Mimo licznej rodziny, zamieszkałej przy nim w Egipcie i czci powszechnej, jaką go swoi i obcy dla niepospolicznych zalet serca i umysłu otaczali — tęsknił do ojczyzny i n. sił się z zamiarami spensjonowania i osiedlenia w Galicji. Nie mogąc wrócić na Litwę, w miesiącach letnich w czasie urlopow jechał często do naszych zdrojowisk krajowych, gdzie odnawiał stosunki z krewnymi, towarzyszącami i znajomymi.

wieku, ale korpułentny czeladźnia, na którego twarzy wyraźnie malowało się rozczarowanie i gniew na widok tych dwu wczesnych gości, którzy tak iano wyrwali go z objęć Morfenzau, do czego bynajmniej nie był przyzwyczajony.

Ala przez małą tylko chwilę widać było tę chmurkę niechęci na wysokim, pofalowanym i siemi włosami otoczonym czole mr. Curtisa, gdyż oblicze jego przybrało zaraz stały swój właściwy mu wyraz dobroci i uprzejmości. Skinięciem ręki oddalił się do przodu, poczem wezwł Benjamin wraz z synem, aby udali się za nim do kancelarii.

— Sir — przemówił Benjamin, skoro tylko znaleźli się w pokoju — zgajam się przed panem, ażeby powiadomił cię o strasznym wypadku — w parku, otaczającym willę Strattona, spełniona została zbrodnia.

Mr. Curtis był jednym z najlepszych przyjaciół rodziny Strattonów, to też na wiadomość tej oblicze jego poklepiło się bladością.

— Śnięty Boże! — zawołał, ledwie zdolny utrzymać się na nogach — zbrodnia, powiadacie...

— Tak jest, sir, właśnie znaleźliśmy zwłoki jakiejś pani, która, jeżeli nas nie mylą wszelkie pozory, musi być mrs. Stratton.

Mr. Curtis załamał ręce i jakby zdjęty nagła rozpacz, poczęt przebiegać wzdłuż i w szerz pokój.

— Ale gdzie, kiedy zobaczyliście te zwłoki? — zapytał narazem.

mi mu i zaprzyjaźnionem rodzinami. Odwiedzając przeżegłego roku brata swego w Krakowie, nabawił się influenzy, przez co na zdrowiu mocno podupadł. Powróciwszy do Imuallii, zmarł na następstwo tej tak groźnej dla starszych osób choroby w 64 r. życia. Cześć jego pamięci!

Nekrologia. Antoni Szczepański, radca wyś. sądu kraj. w Krakowie, honorowy obywatel m. Biecia, zmarł w Krakowie d. 21. bm., przeżywszy lat 69. — Ks. Jan Chromowski, gr. kat. proboszcz w Ostaszowcach pow. Złoczowski, zmarł tamże d. 22. bm. w 83 r. życia, a 53 kapłaństwa. Była to postać, otoczona w całej okolicy zarówno powszechnym szacunkiem, jak miłością, szczególnież przez lud, który w zmarłym czuł i cenil prawdziwego swego ojca. Ks. Chromowski był proboszczem w Ostaszowcach od r. 1855.

Kalendarz. Środa (24.): Macieja Ap. Wschód słońca o godzinie 7 zachód o godzinie 5. min. 29. Kalendarz myśliwski. Wolno polować na kozły (rogacze), lis, drobie, pardwy, słomki, cietrzewie, gęsi i ptactwo wodne i błotne w ogólności.

A więc dziś rozegra się pod nacelną komendą hr. Stanisławowej Badenowej walna bitwa, a ta zdecydować, który z komitetów zwycięży w tym kurawale. A będzie to walka na śmierć i życie, najdzielniejsze hufce pospieszają na plac boju, a do walki zagrzewać będą dwa hufy: jeden w mafiej sali, urządzony dla pań, drugi, w górnych lokalnościach kasy dla pałogych. Prześliczne, a ręcznie malowane porządki tańców, gustowna dekoracja sal balowych, nowe figury kitojłowne pomysłu p. Adolfa Abrahamowicza, światło elektryczne i wiele innych niespodzianek przygotowane gorliwa inicjatorka dzisiejszego balu, którego dochód przeznaczony jest na kolonję rymanowską. Cel to dość piękny, tak szlachetny, że chyba więcej słów zachęty nie potrzeba. Z eszt, cały Lwów interesuje się dzisiejszą zabawą wszyscy oczekują z niecierpliwością komendy Abrahamowicza — słowem, bal rymanowski jest najważniejszym wypadkiem dnia.

Bene meritis. Piękny jubileusz 60. lat pracy na polu zachowania języka polskiego, obchodził Giersz, mazur pruski, pracownik równie cichy, jak zasłużony, prawdziwy obrońca i piastun polskiego języka w germanizowanych, a przez ludność polską zamieszkałych okolicach Prus wschodnich.

Uroczony w r. 1808 do dwunastego roku życia słyszał w domu „mike-emną” — według Niemców — mowę słońska”. Póziżej pomiędzy Niemcami zmuśniony był spędzić lat ośm w szkole...

Jako trzynastoletni podrostek poczęt układać wiersze. Pierwsze jego poematy oryginalne i słomaczone, ukazały się w r. 1832 — bieżący więc jest datą literackiego szczęśliwego Giersza

Zostawszy nauczycielem języka polskiego i kanonem w Mikołajkach, nauczył lud śpiewać pieśni ojczyste; piastował mowa rozbrzmiewała wtedy w każdym z licznych zbiorów. Ułożył słownik mazurow pruskich, nado zaś zbierał gramatykę ich, historię, literaturę i obyczaje w tom jeden.

Niesłoty dotąd ubogim został... „Mazury rado czytały” — mówi — ale nie rado wydały na czytanie pieniądze. Zjadł też i założona przez Giersza w r. 1875 *Gazeta lecia*, dotrwać zdołała tylko do r. 1891.

Prócz *Gazety lekciej* wydaje Giersz od r. 1865 kalendarze, w których zniemczył mazurowe nazwiska i wspanioki o Sobieskim, Kościusce, Mickiewcu — głównie jednak modlitwy.

Ośmdziesiąt i trzy letni starzec nie ustaje w robocie od świtu do nocy... Wznowienie *Gazety* wziętą mu się jesz ze roln... Hasłem jego do dziś pamiętne Giszewicza w r. 1844 do mazurów pruskich wyrzeczzone słowa:

„Ja chcę żyć po mazowiecku, choć swój mied po mazowiecku króla cześć po mazowiecku, w wierze trwać po mazowiecku, umrzeć raz po mazowiecku!”

Fowstawano przeziwko Gierszowi niejednokrotnie, ale bronil go, świętne Krzeszowski i Kętyński.

Ogłoszenie konkursu. Magistrat miasta Lwowa ogłasza niniejszym konkurs na 5 stypendjów po 120 zł rocznie, jakie przez reprezentację miejską w r. 1888 dla uczczenia pamięci jubileuszu 40 letniego panowania cesarza Franc. Józefa I. dla uczniów państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, zostały ustanowione.

O te stypendja ubiegać się mogą uczniowie, uczęszczający do pomienionej szkoły i wniesi swe podania z dołączeniem metryki chrztu, świadectwa uobstwa i świadectwa szkolnego z ostatniego półroczu do magistratu na ręce dyrekcji raczonej szkoły, najdalej do 15. marca br.

Zatwierdzenie wyborów. Minister handlu zatwierdził ponowny wybór Adolfa Byka na prezydenta, a Michała Kulę na wiceprezydenta izby przemysłowo-handlowej w Brodach.

Mianowania. Rada szkolna krajowa zamianowała Jana Łączaka stałym nauczycielem kierującym czteroklasowej szkoły etatowej w Radomyślu: Bolesława Krzyształowicza stałym nauczycielem szkoły etatowej w Basznie Dolnej; Michała Domazara stałym nauczycielem szkoły etatowej w Piaskach; Józefa Dworaka stałym nauczycielem młodszym dwuklasowej szkoły etatowej w Radowie; Rozalię Carinę stałą nauczycielką szkoły etatowej w Mokrzanach; Emilię Ciesielską i Michalinę Głazewską w Kolomyi stałemi nauczycielkami szkoły wydziałowej żeńskiej tamże.

Dar. Cesarz udzielił z prywatnej swej skatnuty gminie Jagoni w powiecie kamioneckim, na budowę szkoły zapomogi w kwocie 50 zł.

Posiedzenie rady miejskiej odbędzie się we czwartek, dnia 25. bm. o godzinie 6. wieczorem w sali ratuszowej.

Na porządku dziennym są sprawy, niezadowolone na poprzednim posiedzeniu.

Wieczorek z tańcami, urządzony staraniem komitetu towarzystwa „Rodzina”, który się odbędzie w sali „Frohshin” w poniedziałek 29. lutego 1892, zapowiada się uader świetnie. Dotychczasowe zgłoszenia się uczestników zapewniają liczny zastęp tańczących, a komitet poczynił wszechstronne starania, celem uroczaloenia i uświetnienia zabawy.

Tow. Bratniej pomocy słuch weterynaryj Na nadzwyczajnem walnem zgromadzeniu tow. „Bratniej pomocy słuch. weterynaryj”, odbytem dnia 20. lutego br., wybrano przewodniczącym p. Pietrzykowskiego Łucjana, zastępcę przewodniczącego Langę Henryka, sekretarzem Kowalskiego Franciszka, skarbnikiem Zagórskiego Józefa, bibliotekarzem Proszkurnickiego Anatola; wydziałowymi pp.: Trusiewicz Alojzego, Juhrego Zenona, Krzyształowicza Adama; zastępcami wydziałowych Brombergera Arnolda i Magnowskiego Zygmunta. Do komisji kontrolującej weszli pp.: Pilat Jan, Piaszek Adam, Mecenseff Karol.

Z komitetu wystawy przemysłu budowlanego we Lwowie utrzymujemy następujący komunikat: „W dniu 21. b. m. była delegacja przyjeżdżym komitetu, złożona z prezesa wystawy prot. Zacharzewicza, zastępcę prezesa dyrektora Hochbergera i dyrektora wystawy inżyniera Radwańskiego na audyencję u p. namiestnika hr. Kazimierza Badeniego z prośbą o przyjęcie protektoratu wystawy. Pan namiestnik przyjął prośbę delegatów jak najprzychylniej, przebiegał wszechstronne ze swej strony poparcie.

Ogrodniowemu wystaw, jako prezesa honorowemu, przyjeł ks. Eustachy Sanguszko, marszałek krajowy; rektor politechniki prof. Skibiński i prezydent miasta Edmund Mochnacki.

Wykonując w dalszym ciągu uchwale komitetu wystaw z dnia 19. b. m., przedsięwzięto przyjeżdżym kroki, co do zaproszenia zamiejscowych przezwów hnowoich, a mianowicie hr. Włodzimierza Dzieduszyckiego i prezydenta miasta Krakowa dr. Szałchowskiego.

„Czytelni kolejowej we Lwowie”. Na odbytem w dniu 19. bm. walnem zgromadzeniu członków „Czytelni kolejowej” we Lwowie, ukończył swój nowy wydział na rok administracyjny 1892 w następujący sposób: Wybrani zostli: dr. Marjan Ciesielski prezesem, jego zastępcą p. Stanisław Mielicki, bibliotekarzem p. Ignacy Witoszyński, skarbnikiem p. Franciszek Gabryś, jego zastępcą p. Alfred Loteczka.

Do wydziału weszli pp.: Emil Hingler, Stanisław Fuchsa, Antoni Kotowicz, Jan Hołyński, Franciszek Malko, Adolf Eckhardt, Aleksandr Krzanowski, Franciszek Koch, Piotr Załuski, Jan Twardziejewicz, Grzegorz Kozluk i Jerzy Patasinski; jako zastępcy wydziałowych, pp.: Andrzej Łukasiewicz, Markos Róssk, Maksymilian Knept, Mikołaj Prus, Jan Pazowski i Józef Kaczmarek.

Przesada formalistyczna. Przed miesiącem niepełna zwrocił tutejszy urząd pocztowy przesyłkę, pochodzącą z Kiołstwa, napowrót na miejsce, skąd została wysłana, uzasadniając napis „retour” motywem, że przesyłka opakowana była nie „według przepisu” w błęku, ale w drewo! Jeżeli zważymy, że przesyłka pomieniona zawierała lekarstwo, że więc od wczesnego jej otrzymania zależało zdrowie, a może i życie adreata — mimowoli nasuwa się pytanie, czy podobna formalistyka nie jest przesadną, a w podobnych temu wypadkach nawet nieudzią?

Już szóst. W pierwszym pułku piechoty gwardji, stojącom załoga w Poczdamie, w przeciągu czterech miesięcy już szósty rekrut zabił się, dotknięty srogim postępowaniem podoficerów.

Za przykładem Kobrynowej. Julię Woźniak, która 27. grudnia z r. kochanka swojego, czeladnika piaskarskiego Wład. Zielonkę we śnie usiłowała zabić toporem strażakiem w hotelu przy ul. Furmańskiej we Lwowie, stałaż onegdaj sąd karny na 5 lat więzienia z postem co tygodnia. Zielonka wyleczył się z otrzymanej rany.

Temperatura. Barometr idzie w górę. Średnia temperatura w tym czasie była — 1°C, najwyższa + 2,8°C, najniższa — 3,8°C.

Na dziś zapowiada się spóstrzeżen Szkoły politechnicznej: Wiatr będzie co do kierunku wschodni, co do siły mierny (3—4); średnia temperatura doby pozostanie około 0°C., niebo będzie prawie czyste, a względna wilgotność powietrza około 85 proc.; opadu nie będzie; pogoda.

Zakożanego. Dotąd bawiło tam przez sezon zimowy 191 gości. Wielkie domy gościnne stawiają: pani Mizerska na Krupówkach, p. Maxwell tamże, dr. Berzowski na posesji, nabytej od dra Piasieckiego. Przez święta Bożego Narodzenia było bardzo ludno! Pani Zamoyska jest ciężko chora. Między hr. Krasicki wyjechał do Algieru.

Ważne odkrycie przedłożył dr. Paul Asademji medycznej. Nosi ono tytuł „transfuzja nerwowa”, a polega na tem, że ludzium przenoszonym, nawrostenikom, kobietom hysterycznym, paralitykom, osobom chorym na ataksję (wyschnięcie szpiku pocięzowego), lub na chlorosę (błednicę), wstrzykuje odpowiednio spreparowany mózg barani. W kilka chwil po wstrzyknięciu tego mózgu wszelkie bole ustają, chore czują przyjemne ciepło w całym cieie, następuje odzyskanie zdrowolenie z siebie, ogarnia go radość i wesołość a w parę godzin potem czuje się tak silnym fizycznie i umysłowo, jak nigdy przedtem. Będą się w nim prztem, w razie nawet późnego wieku, pewne afektu, dawno upsione, lub znacznie osłabione. To ostatnie czyni odkrycie dr. Paula bardzo podobnem do słynnego odkrycia dr. Brown-Séquarda.

Modne policki. Czytamy w *Kurjerze Stanisławowskim*: Co to u nas znaczy moda i to z nad Sekwany, niech nam tylko wzorek poda — zaraz go chwytamy! Szczególniej zaś nasza młodzież francję imituje: nawet ruchy, mowę, odzież — szybko akceptuje. Nowy na to dowód macie przez faktik ten znany: wzięł bowiem „po fac, jacie” Laur deputowany. Zrobiła się z tego wrzawa; doszła do nas o tem, a publika ją ciekawa — roztrząbiła lotem. Zaraz młodzież nasza żywa Paryż naśladuje: przeciwników swych nie wyzywa, lecz — „fizis” smarnie.

Zamiast ranić się szpadami, woła panie bracie: gołymi się bć rękami po swym... „cyferblacie”.

Dla wyjaśnienia dodać należy, że owi bohaterowie stanisławowscy są wyznania mojżeszowego.

Kurtna dla teatru krakowskiego. Krakowska komisja teatralna ogłasza konkurs na dostarczenie projektu kurtny głównej dla nowego teatru. Udział w konkursie brać mogą wygłoszenie tylko malarze Polacy, bez względu na to, gdzie są zamieszkali. Artystom pozostawiona jest zupełna wolność w wyborze przedmiotu. Projekt ma być wykonany w dokładnym szkicu olejnym 1/10 naturalnej wielkości kurtny, zatem w wielkości, mającej 115 cm. szerokości, a 95 cm. wysokości. Szkice mają być złożone w urzędzie rady miasta po dzień 1. kwietnia b. r. do godziny 12. w południu. Do każdego szkicu ma być dołączona zapieczętowana koperta, zawierająca nazwisko autora i miejsce jego pobytu. Nagrodę wynosi za rozpisany konkurs tylko jedna, w kwocie 300 zł., a to za szkic, który komisja teatralna uzna za najodpowiedniejszy do wykonania. Gminia miasta Krakowa zastrzega sobie prawo odnawienia wykonania kurtny, według nagrodzonego szkicu, którejkolwiek ze znanych firm, wytonujących kurtny i dekoracje teatralne. Przysędzenie nagrody nastąpi najpóźniej w 14 dni po terminie wniesienia projektów. Szkic nagrodzony zostanie własnością gminy miasta Krakowa.

Bismark królem. Pismo *Nord China Daily News* w podziw wprowadziło czytelników swoich następującą wzmianką, która i Europę doprowadziła do zdumienia: „Dowiadujemy się ze źródła niemieckiego — powtarzamy jednak wiadomość tę ze wszelkimi zastrzeżeniami — iż cesarz niemiecki mianował ks. Bismarka królem swym carskim. Tym sposobem narazem „dziki ten kraj” doznał się może cywilizacji”.

Sprzeniewierzenia. W Niemczech koła finansowe ogarnęła jakaś złość, ga gorzejca niemoralności. Nie ma dnia jednego, aby z Berlina lub z innych większych centrów handlowo przemysłowych nie niekiet ten lub ów bankier, zabierając powierzone mu depozyty. I tak, w dniu 10. b. m. uciekł, sprzeniewierzywszy około pół miliona marek i abrawszy przazło 150.000 marek gotówki, pi rwszy dyrektor banku w Pyritz, Rudolf Eisenraut, ostatniemi czasami dopuściwszy się szeregu wyrafinowanych oszustw. Również i ten przestępca, podobnie, jak osławiony dyrektor stalowni, Basare, był filarem stronnictwa „narodowo-liberalnego”.

Nekrologia. We Lwowie zmarli: Romuś Olszewski, dyktarżury kraj. dyrekcji skarbu, w 44 r. życia; Anna Mayówna, córka inżyniera kolei państwowych, w 17 r. życia; Jedrzej Zapotocki; Longina z Zubrzyckich Feiglowa, urodzona w r. 1824 i Helena z Łyżnickich Sembratowicz, żona asystenta kolei państwowej, przeżywszy lat 21.

Oddanie ostatniej usługi w dniu wczorajszym nieodżałowanemu: rzyjadcielowi młodzieży, śp. prof. sorowi Józefowi Drzewickiemu było wymownym świadectwem, iż młodzież nasza potrafił być wdzięczną tym wszystkim, którzy jej szczerze oddali. On, którzy bodaj przez kilka miesięcy mieli szczęście na-

nia tych ludzi jest prawdą, a co zmyśleniam. Cakiem naturalnie musimy wziąć ze sobą szefa konstabla, po którego też przed chwilą postaliśmy — zakończył mr. Blant.

— A więc ruszajmy w drogę — rzekł na to mr. Curtis, poczem wszyscy czterej opuścili mieszkanie burmistrza.

Przedem postępowali Daniel i jego ojciec, pierwszy poruszony widocznie i zniecierpliwiony, stary natomiast pograżony w myślach i zamknięty w sobie. Burmistrz co chwila dawał wyraz swemu najwyższemu zdumieniu i wąpliwości.

— Wciąż jeszcze nie mogę uwierzyć w to, sir, aby w mojej gminie spełnione zostało morderstwo. Byłoby to pierwszy wypadek od czasu mego urzędowania — i mówiąc te słowa, rzucił pełne podejrliwości spojrzenie na obu Richardów.

Dla dostania się do willi postanowiono po opuszczeniu murów miasta udać się gościńcem, z którego w buk, wprost już do willi Strattona, prowadziła droga, wysadzana klonami i dobrze ubita.

Od chwili znalezienia zwłok przez młodego Richardsa upłynęło już sporo czasu i była mniej więcej godzina ósma rano, gdy burmistrz, siedzą pokoji i ich przewodniczący zatrzymali się przed pałacem, od którego oddzielała ich tylko wysoka brama z żelaznymi sztachetami.

Burmistrz pociągnął za dzwonek, raz, drugi i trzeci, bez najmniejszego jednak skutku — nie pokazała się żadna żywa istota, a wspaniała budowa stała przed nimi, pogrążona w zupełnej ciszy, podobna do owego zakletego zamku z bałki. Niepewni, co im dalej czynić należy, wszyscy czterej poglądali na siebie w milczeniu.

(Ciąg dalszy nastąpi).

NA TROPIE ZBRODNI.

Powieść z angielskiego.

(Ciąg dalszy).

Mimo to, jako prawdziwy Amerykanin, nie mógł się oprzeć chęci brania udziału w sprawach politycznych swej ojczyzny i dzięki tem, zastajemy go na stanowisku pierwszego urzędnika w jego mieście rodzinnem, którego to urzędu obowiązki spełniał z całą gorliwością i poświęceniem, otaczany powszechnym szacunkiem i miłością.

Mieszkańcy domu burmistrza pogrążeni byli jeszcze w głębokim śnie, gdy Richardsowie tak delikatnie zadzwonili do b. my, że wszystko, co było w tym domu, jakby gromem nagłym przerażone, zerwało się na równe nogi.

Czarny służący, ubrany tylko w połówce, zjawił się w drzwiach z miną tak przerażoną, że nadawała ona ciemnemu jego obliczu wyraz prawie komiczny.

— A cóż to, na miłość boską, gentelmanowie, sprowadza was o tak wczesnej godzinie? — zapytał głosem drżącym.

— Chcemy natychmiast rozmówić się z panem burmistrzem — odpowiadał Benjamin — Rze z nie cierpi zwłoki, bądźcie tedy tak do b. my. Herkulesie, zawiadomcie go o naszym przybyciu, a on was za to z pewnością nie zżaje.

Służący jednak miał widocznie co do tej kwestji pewne wąpliwości i nie mógł się zdecydować na stanowcze postanowienie, gdy po płecami jego pokazał się mały w poważnym już

JAN IHNATOWICZ
LWOW, sklepy własne ulica Kopernika l. 3; ulica Haieka l. 11.
KRAKOW, Sukiennice l. 20. CZERNIOWCE Rynek l. 2.

WODA LWOWSKA.
Przemysł, delikatny i długotrwały zapach tej wody, sprawił to, że w Antwerpi na wystawie wczelawiatowej, została publicznie proklamowana wyszczególniona. — Cena flakonów mniejszego 80 ct, większego l. 50 ct.

CEZARIN
niezawodny środek na wygu bienie nagniotłów.
Fudełko 40 ct.

leżeć do niezmierzłego p. Józefa, z lekkomyślnych nieraz i złych, pod wpływem porwijających wykładów, stawali się prawnymi, onolimiwni i gorąco ojezjami młodziemi. Wykładał historię i literaturę polską. Szczęśliwie najwzrostlejsze zasady w młodości polskiej, zapominając nieraz, że jest urzędnikiem, narażając się tym sposobem na szorstkie wymówki przełożonych. Przez 21 lat był p. Drzewicki profesorem: tysiące młodziści on wychował. Na łożu śmierci słabym już głosem mówił do młodziści: „Każdy Polak winien znać dobrze historię powszechną, a przede wszystkim historię dziejów Polski.“ Na wykładach p. Drzewickiego zawsze ciska panowała uroczysta; nieraz i pół godziny po wykładzie słuchali niezmiesznie ulubionego profesora.

Dzień św. Józefa był dla młodziści wielkim świętem. Przed wykładem spotykał ukończonego profesora szereg młodych, rozrzucających niespodzianek; wieczorem tłumy młodziści otaczały swego przyjaciela, który o każdym pamiętał, każdego, jak ojciec, uścisnął i ucałował.

W obrzędzie pogrzebowym wzięła udział liczna publiczność i tłumy młodziści szkół średnich, oraz akademickiej. Przed trumną niesiono kilkanaście wieńców od obecnych i dawnych uczniów zmarłego; czołogone szczytliwi sp. profesora zaniosta młodziści na wycieczkach, a karawan prężny był ubrany w wieńce od rodziny i koleżanów. Nad grobem przemówił gorąco filozof Krajniak i jeden z uczniów 7. klasy realnej, A. Cerehak; chóór młodziści odpiewał rzewną pieśń: „W mogile“.

Część pamięci zacnego obywatela i gorącego patrioty!

Z Koła literackiego. Raut wczorajszy w Kole literackim udał się bardzo dobrze. Po wyczerpaniu obfitego programu, produkcyj muzykalno wokalnych, których deborowu układ stanowił zasługę pana Jareckiego, tańczono do późnej nocy przy dźwiękach „Harmonji“. Tańce prowadził p. Tadeusz Leszczyński.

Do wiadomości policji. Z wiarygodnych strory zapewniano nas, że jeden z agentów policyjnych rozdał pomiędzy młodziści szkoły realnej kartki, zapraszające na uroczystość żałobną na emmentarzu. Kilku młodych obywateli usłuchało istotnie tego wezwania — jednakże starsi koleżani ich z wyższych klas, udali się na emmentarz i odcignęli ewych młodziści od domu. Podajemy tę wiadomość dlatego, ponieważ słyszaaliśmy, że skutkiem ego kroku agenta policyjnego, wielu młodych ludzi jest narażonych.

Samobójstwo. Piotr Wojtowicz, czeladnik blacharski, o którym wczoraj donosiliśmy, iż w zamiarze samobójstwa strzelił do siebie 5 razy z rewolweru, zmarł wczorajszą nocą wśród strasznych męczarni. Pomoc lekarska okazała się bezskuteczną.

Napad. Jan Podolak napadł bezagłym wczoraj na pl. Zbożowym Józefa Fulmańskiego, którą w straszny sposób pobili. Gdy Fulmański straciwszy przytomność, upadł na ziemię, złodziej zabrał jej pugiłkę z kwotą 5 zł.

Z karnawału. Wesolo bawiono się w sobotę w sali „Frohnsinn“. Był to bal feldwebelów 80. pp., który zaszczylił swą obecnością komendujący p. Windischgrätz, kilku generałów, pułkowników i korpus oficerski. Tańce prowadzili kapitan Krans i porucznik Oława. Damski otrzymały bardzo gustowne porządki tańców z napisami polskimi, a wykonanymi i ofiarowanymi komitetowi przez kapłana Nemlinga. Na tle płaszczy koloru bordeaux pięknie wyglądały emblematy wojskowe. Bawiono się do białego dnia, a tańczono 7 80 par.

Czytelnia akademicka urządziła w sobotę wieczorem muzykalno-deklamacyjny, ku użeczeniu akademików policyjnych pod Młodziści. **Słowo wstępne** miał prezes czytelnia p. Mstecki, wzywając akademików do nauki i pracy społecznej, poczem nastąpiły produkcje pieśni solowej pp. Bojarskiego i Soltysa, gra na skrzypcach p. Szarka, a na fortepianie p. Bartla, deklamacja p. Witwickiego i produkcja chóralna. Wiecek urozmaicił bardzo zajmującym wykładem „O stanowisku młodziści polskiej w czasach porzobrowych“, akad. Raciborski, a zakończył go piękną przemową weteran z roku 1863, p. Ludwik Raciborski (ojciec). Wiecek wypadł nader świetnie, a uroczystość akademicka, która przepełniła salę Czytelnia, została bardzo podniosła wrażenie!

Dez. Cesarz udzielił z prywatnej swej szkatuły 100.000 zł. komitetowi parafialnemu w Chodowicach, w powiecie przemyskim, na restaurację cerkwi w Tyńskowicach, zaopinię w kwocie 100 zł.

Mianowania. Namiestnik zamianował praktykanta budownictwa Jakóba Malinowskiego prowizorem adjunktem budownictwa w galicyjskiej państwowej służbie budowniczej, a praktykanta koncepcyjnego przy dyrekcji policji we Lwowie, Rubenusa Walerę Tymnowskiego, koncepcyjnego policji w etacie lwow. dyrekcji policji.

Rada szkolna krajowa zamianowała Franciszka Kinsnera z Maszkienic stałym nauczycielem szkoły etatowej w Iwkowej, Michała Korzeniowicza stałym nauczycielem szkoły etatowej w Turce (powiatu kołomyjskiego), Józefa Haunsiaka w Trzebuni stałym nauczycielem dwuklasowej szkoły etatowej w Woli Batorskiej, Wandę Konopnicką z Łopiana stałą nauczycielką młodszą, zawiadującą szkołą filjalną w Sufesynie.

Kasa chorych m. Lwowa. Posiedzenie zarządu odbyło się dnia 19. lutego b. r. pod przewodnictwem p. Bezana Filipa, który zdał sprawozdanie za styczeń 1892 roku. W miesiącu styczniu wpłynęło 5440 zł. 47 ct., pozostało z 1891 roku 1168 zł. 4 ct., co czyni razem 6608 zł. 51 ct. Wydano 5259 zł. 49 ct. Pozostało w gotówce na luty 1349 zł. 2 ct. Chorych zgłosiło się w styczniu 493, z tych odesłano do szpitala 23, umarło 3, wyzdrowiało 315, pozostało w leczeniu na luty 161. Ogólny stan członków z dniem 31. stycznia b. r. 6294, a to męzczyzn 4272, kobiet 962.

Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania, przyjęło również do wiadomości, iż dnia 24. kwietnia b. r. zostanie zwołanem walne zgromadzenie reprezentantów i delegatów, na którym między innemi nastąpi wybór wydziału nadzorczego i uchwalenie zmian statutu. Po załatwieniu kilku spraw biurowych, posiedzenie zamknięto.

Raka w krani wycięt z pomyślnym skutkiem jeszcze z końcem grudnia r. z. na klinice w Królewskim profesor Braun. Pacjent mówi nieco chrypliwie, lecz ma się dobrze. Jest to wypadek, zupełnie nalogiczny z chorobą os. Fryderyka.

Temperatura. Barometr spada. Średnia temperatura w tym czasie była +1.8°C, a najwyższa +5.9°C, najniższa -2.2°C.

Na dziś zapowiada stacja spotrzeżeń Szkoły politechnicznej: Wiatr będzie o do kierunku wschodni, a do siły młody (3-4); średnia temperatura doby obniży się do -0.0°C, śniega będzie zmienne, a względna wilgotność powietrza pozostanie około 80 proc.; opadu nie będzie.

Biletów do łóż na bal rymański nabyć można w kancelarii komitetu balowego (hotel Zorza).

W kasynie miejskiem odbędzie się w sobotę, dnia 27. bm. wieczorek z tańcami. Początek o godzinie 8 wieczór. Lista otwarta. Bilety wydawane będą w piątek wieczór.

Walne zgromadzenie Towarzystwa politechnicznego odbędzie się we środę, dnia 9. marca o godzinie 6 wieczorem w lokalu towarzystwa (Rynek 1. 30. — I. piętro).

Na porządku dziennym między innemi: Sprawozdanie z czynności towarzystwa za rok 1891; wniośki zarządu w sprawie zmiany statutu i regulaminu, sędziach uchwalenie regulaminu dla rozpraw sądu publicznego i wybór zarządu i komisji lustracyjnej.

Składki. Do administracji pisma naszego nadesłał dla K. K. w Budapeszcie p. Stanisław Przybłowski z Krzywiorówni zł. 1.

IDEOLOG.

Nad papieru stosami, gdy noc w około już głucha, Siada młody marzyciel... Wzrok się iskrzy, skroń [płonie; Pióro pędzi, jak rumak, a jak wulkan wybucha. Myśl, co ogniem potężnym wre oddawna mu w łonie.

Ma upojeń moc cisza i mrok ma ją obficie, Ki-dy wspólnie rozścielą nocną chustę martwoty; Gdy dokoła wygaśnie, rzekłbyś, całe już życie, A tem silniej własnego serca szemrzają łopoty.

Wówczas nie dziś, że złuda tak upaja i mam; Na świat, który przyniósł ciębie swoim ogromem, Śmierć wionęła — ty jeden między tylu tworami Ocalałeś i stoisz życia godłem widomem.

Już okowy żelazne u stóp tobie, jak we dnie, Brzeczcie teraz nie będa, same siebie skruszyły; Nad niedolę wał niskich, ponad troski powszednie, Dnch twój wzbił się, jak słońce, pełen blasku i [siły.

Czasu obszar wieczysty, nieskończoność przestrzeni, Przed twym wzrokiem się korzą, szaleem serce wre [młode...

Wstańcie dniey złoże! i uwierzcie zwątpieni! Za mną, za mną! Do celu prostą drogą powiódź!

I z zapalem proroka kreśli dumne te plany I szaniami je zwiera: uzasadnia wymownie; A przez okno tymczasem świt się wiekła różany, Brzasków hucce prowadząc na te jego warownię.

Jak się kurecy, jak błędnie fantazmatów mrowisko! Ono, które luźkości miało słumić rozpacz, Garską trupów jest teraz...

Pochyliwszy skroń nisko, Łzami dziecka bezzilny ideolog płacze.

St. R.

Wiadomości literackie i artystyczne.

Repertuar teatralny. Dziś we środę „Rodzina Furjuszów“, krotoczwila w 4. aktach, oryginalnie przez F. Rusa po szwedzku napisana; jutro we czwartek po raz ostatni w tym sezonie „Gioconda“, opera w 4. aktach z baletem Amilcara Ponchiellego. Gościnnie występ pani Eriny Conti-Borlinetto, primadonna opery della Scala w Medjolanie i występ panny Adrianny Busi, primadonna opery dal Verme w Medjolanie i pp.: Ignacego Warmutha, Rudolfa Bernhardta i Juljana Jeromina, artystów opery włoskiej.

Z teatru. „Dwie Eleonory, ceteroaktowa komedja Lindaua, powtórzone wczoraj po raz czwarty. Wesoly ten utworzyskuje niepomierne na ekłanem wykonaniu całości, oraz na grze wybornych takich artystów, jakimi są pani Kwiecińska, oraz panowie Fiszler i Kwieciński.

Lorecja gra pani Kwiecińska, w istocie koncertowo. Za znakomitą scenę z lalką (w akcie drugim) zbierała hucze i zasłużone oklaski.

Trzydziestopięcioletni jubileusz służby scenicznej święcił w d. 21. bm. tancerz baletu warszawskiego, Władysław Przedpeński.

Zygmunt Wierchowski w Ropczycach został zamianowany członkiem komisji antropologicznej akademii umiejętności.

Odczyt Władysława Bozdy. Piszą nam z Sambora pod d. 21. bm.: Dziś o godz. 4. po południu wygłosił w sali balowej tut. kasyna p. Władysław Bozda odczyt O podaniach i legendach polskich, z którego dochód przeznaczony na rzecz budowy pomnika dla śp. Aleksandra Fredry.

Na odczyt ten zebrała się wcale poważna liczba tud. inteligencji, aby sięgnąć myślą w owe odległe czasy dziejów naszych, skreślone tak sympatycznie i umiejętnie przez szan. prelegenta.

P. Bozda zaznaczył przedewszystkiem w myśl Mickiewiczowskiej „Pieśni Wajdeloty“, jak w ogóle na podania ludowe zapatrywać się należy. Podniósł tedy, że nie należy dziwić z tych baśni uroku poezji, bo właśnie ta poezja to część główna baśni. Nie trzeba też na nie patrzeć ze szkiełkiem medra na oku, ale z wiarą tą samą z jaką te podania zostały utworzone — podania bowiem, to garnek popiołu, na dnie którego znajduje się złoto.

Z barzo obfitego skarbca podań polskich wyjął p. prelegent tylko kilka charakterystycznych najdosadniej uosobienie naszych prajców; wspominał o Wandzie, Krakcu, Leszku, dotknął mitologii słowiańskiej, podań o diablach, duchach. Na podstawie legend opowiadał obszernej, jak lud ubrał w poetyczne szaty słuby Jana Kazimierza, zakończył zaś legendą o tym, który całe życie szedł do źródła ożywczey wody, natrafiając po drodze na rozliczne trudności, aż wreszcie po długich walkach dotarł do celu. Niestety, powróciwszy już starcom, nie zastał matki przy życiu. Poszedł więc na grób matki, pokropił ziemię przyniesioną wodą i wzkręcił matkę. Matka, to ziemia rodzinną, jaką wige naukę z tego podania mamy zaczerpnąć, każdy z słuchaczy w duszy sobie domyślał. Podobnie wyjaśnił p. prelegent i inne podania; z każdego jego słowa tchnęła chęć wzbudzenia w słuchaczach miłości dla przeszłości naszej i dla ziemi ojczystej.

Nadmienić jeszcze wypada, że odczyt wygłoszony został z właściwą p. Bozdy werwą, z prawdziwie poetyckim zapalem i przejęciem się, które porwowało słuchaczy.

Szanownemu prelegentowi podziękowano zresztami oklaskami. Czysty dochód z odczytu wynosi około 150 zł., którą to kwotę, da Bóg, podwoi lub nawet potroi amatorskie przedstawienie, które się odbędzie w Samborze w połowie marca br.

Z teatru ruskiego. Dziś w ruskim teatrze pod zarządem p. J. Biberowicza w Striju, występuje jako

gość p. Tadeusz Skalski, artysta lwowski operetki. P. Skalski odegra rolę Koka, w operetce „Mikado“, po polsku. Dostateczny wige powód, aby sala teatralna w Striju zapełniła się po brzegi. Występ zresztą p. Skalskiego w teatrze ruskim nie jest nowością, dyrekcja bowiem od czasu do czasu zaprasza wybitniejszych artystów lwowskich na występy gościnne w różnych miastach.

Przewodnika gimnastycznego „Sokoł“ (organ Towarzystwa gimnastycznego) opuścił prasę nr. 3 z lutego. Treść: Baczność Sokoły! (c. d.) — Cwiczenia wolne jubileuszowe w r. 1892. — Odezy. — Uroczystość jubileuszowa. — Sprawy Towarzystw gimnastycznych polskich. — Kronika — Nadesłane. — Cennik ubiorów sokolich.

Apoteoza Kopernika, najnowszy obraz H. Siemiradzkiego, wystawiony został przez warszawskie Towarzystwo zachęty sztuk pięknych na widok publiczny. *Wiek* w ten sposób opisuje nowe dzieło Siemiradzkiego. „Na tle pysznego nieba włoskiego, przed jakimś marmurowym portykiem renesansowym, stoi na słupie z marmuru kolorowego, popiersie Kopernika z marmuru kararyjskiego. Z lewej strony od widza, wiczoży go skrzydłata Sława, wkładając mu na szyję wieniec z złotych nieśmiertelników; z prawej Urania, czy uosobienia astronomii, z cyrklem w jednej, z narzędziem zmierzających system Kopernika w drugiej ręce; u stóp popiersia siedzi Historia z księgą i piórem, a na lewo, u dołu, kłęczy nasza wiejska dziewczyna, podając Historji wieniec z kwiatów polnych. Niebo pyszne, zwyczajnie — włoskie niebo Siemiradzkiego, postacie alegoryczne, otaczające popiersie, trzymające w tonie poważnym, akademickim; zarówno pełna uroczystości ich twarze, jak ciemne, jak u Astronomii, albo bogate, jak u Historji, szaty, zlewają się w tę łagodną, pogodną harmonję, która się wszystkie niemal twory tego pendzla odznaczają. Z całego jednak obrazu, jak ze wszystkich apoteoz i obrazów alegorycznych, wieje pewien chłód i sztywność; czuło to widać artysta i dlatego do trzech postaci alegorycznych dodał czwartą, realną, ze świata żyjących wziętą. Wprawdzie obecności wiejskiej dziewczyny z wieńcem niepodobna sobie logicznie wytłumaczyć, bo jeśli kto o czem, to lud nasz najmniej wie o Koperniku, ale pomyśl wprowadzenia tej postaci ze stanowiska artystycznego nazwał można szczytliwym. W martwy z konieczności obraz wprowadza ona prąd życia, łączy apoteozę z rzeczywistością, zimną alegorię otacza pewną atmosferą ciepła, wlewa niejako julsującą krew w żyły tych figur akademickich.

„Mały Świat“ czasopismo obrazkowe dla dzieci, wychodzi we Lwowie. Nr. 7. zawiera: W piętnastym wieku, powieść historyczną, przez Mieczysławę Sićkowską; Koniec świata, komedjka w dwóch odstępach, ułożona Zofia Strzeleńska; Podróż na żywach; Muzeum narodowe w Rapperswilu; Rodzina karzełków; Zapadki; Kozwiazanie zagadek; Składka na obiady dla głodnych dzieci; Listy redakcji. — W dodatku: Bez rodziny, powiastka. Zeszyt ten zawiera prześliczną ilustrację Muzeum narodowego w Rapperswilu. — *Mały Świat* kosztuje rocznie 4 zł. — Adres: Lwów, ulica Grodzkich. 1. 3.

Cespedarstwo, przemysł i handel.

Sprawozdanie tygodniowe izby handlowej lwow. o cenach zboża i produktów we Lwowie od 6. do 13. lutego 1892 roku bez opłaty akcyzowej Pszenica 10 60 do 11—, żyto 9 35 do 9 55, jęczmień browarny 7— do 7 45, pastewny 6— do 6 35, owies 7— do 7 35, kukurudz 9 25 do 9 30, kukurudz zeszłoroczny 6 50 do 6 90, nawa 6 25 do 6 60, groch do gotowania 8— do 11—, pasieny 6 50 do 8—, fasola 5 50 do 7 25, bobik 6 50 do 7 20, wyka 5 5 do 6 50, koniszyna 50— do 75—, koniszyna szwedzka — do —, anyż rosyjski 30— do 32—, anyż płaski 30—, do 31—, kminek 20— do 21—, rzepak zimowy 11— do 12 50 letni — do —, rzepak nowy — do —, linianka 8 75 do 8 90, nasienie liniane 10 25 do 10 50, chmiel na jesiń — do —, nafta zwykła 14 25 do 15 25, salona 16 50 do 17 50, wszystko za 100 kilogr., spirytus 10 000 litr- procent gotowy kontyngentowany z podz kiem konsumeryjnym 55 50 do 55 60

Ostatnie wiadomości.

Z Paryża donoszą: Jak w kołach dyplomatycznych opowiadają, ambasador rosyjski hr. Mohrenheim wszelkich sprężu użył, aby przesadzić zamianowanie Ribota ministrem prezydentem. Słychać też, że Mohrenheim miał powiedzieć: „zapatruję się na sytuację z wysokości Kremlina“. Carnotowi miał Mohrenheim oświadczyć, że po zostanie nadal Ribota jest najwyśzej w całym znaczeniu wagi dla przymierza z Rosją.

Francuska najwyższa rada wojenna uchwaliła utworzenie osobnej dywizji dla obrony Wogezów. Składać się ora będzie z sześciu batalionów piechoty, czterech batalionów strzeleckich i dwóch baterji.

Sprawozdanie komisji kolejowej izby panów o przedłożeniu, dotyczącem budowy kolei żelaznej ze Stanisławowa do Woronianski, podnosi między innemi, iż w wykonczeniu tej linii, ważnej zarówno pod względem ekonomicznym, jak strategicznym, będzie można wyzyskać w sposób korzystny lasy w nabytych niedawno przez państwo dobrach Nadwórna. Komisja wnosi o przyjęcie odrędnego projektu ustawy.

(Telegramy z innych pism.)

Rzym 23. lutego. W izbie deputowanych zgłoszono interpelację, w jakim stanie znajdują się rokowania co do wprowadzenia w życie klauzuli o cłach od wina, zawartej w austro-włoskim traktacie handlowym.

(B. K.)

Wiedeń 23. lutego. Komisja izby panów zdecydowała się zniżyć kwotę przeznaczoną na dodatek drożyzniany z 1 na pół miliona.

Wczoraj odbyło się zgromadzenie kilkunastu robotników pozostających bez zatrudnienia. Gdy z powodu gwałtownych wycieczek przeciw parlamentowi rozwiązano zgromadzenie, robotnicy pomaszowali na ratusz. Tu jednak spotkali się z licznymi zastępami policji pieszej i konnej. Ta ostatnia rzuciła się na 6000 tłum z taką gwałtownością, że około 500 ludzi odniosło cięższe lub lżejsze uszkodzenia. Tak odepchnięto tłum do linii hernalskiej, gdzie stała główna siła policji. Jednak część tumultantów pod przewodnictwem niejakiego Hausera przedarł się do

CENY ZBOŻA

z dnia 23. Lutego 1891 r.

	Lwów	Tarnopol	Podwołoczyska	Jarosław
Pszenica	10 10-11 10	10 30-11 10	10 20 1-10 6 1/2	10 10
Żyto	10 10-10 35	9 30 10 10	9 50 10 20	10 10
Jęczmień	6 75-8 10	6 60-7 75	6 75-8 10	7 50-8 10
Owies	7 25-7 70	7 25-7 60	7 25-7 30	7 8
Groch	6 0 12-6 25	13-13 50	13-13 50	13-13 50
Wyka	13-18 50	13-18 50	13-18 50	13 21 1/2 75
Rzepak	15-17 50	14-17 50	14-17 50	15-17 50
Linianka	15-17 50	14-17 50	14-17 50	15-17 50
Koniczyna czerw.	15-17 50	14-17 50	14-17 50	15-17 50
Koniczyna biała	15-17 50	14-17 50	14-17 50	15-17 50
Koniczyna szw.	15-17 50	14-17 50	14-17 50	15-17 50

Wszystko za 100 kilo netto bez worka. Chmiel za 56 kilo loco Lwów zł. 50 — do 65—. Okowita za 10 000 litrów pr. loco Lwów 21— do 21 50 zł.

Dalsza niższa. Sprzedaż utrudniona. Kupcy wyczekują dalszej niższki. Uszczelnienie spokojne.

ratusza, w którym wszystkie bramy zamknięto. Wówczas oznał się okrzyk „jesteśmy głodni, chcemy pracować“. Hausser z sześciu towarzyszy chciał się przedostać do burmistrza, jako deputacja. Został jednak aresztowany przez policję. Skutkiem tego aresztowania przyszedł do krwawej utarczki, w czasie której policja zrobiła użytek z broni. Dwudziestu przewodców aresztowano.

Praga 23. lutego. W królewskim Gracu murzy forticy osiady i grożą zawaleniem, tak że dyrekcja inżynierji nakazała natychmiastowe rozebranie murów.

Buda-Peszt 23. lutego. Otwarcie sejmu przez króla na zamku budzińskim było uroczyste.

Przy wejściu do zamku arcyksięcia Józefa przyjęła publiczność z zapalem.

Z posłów jedyń Apponyi demonstratywnie prawie oklaskiwanym był przyjmowanym. co zwróciło nawet uwagę pałacowej służby i świty królewskiej. Sapary przejeżdżał ignorowany zupełnie.

Berlin 23. lutego. W projekcie do ustawy o szpiegostwie podniesiono karę do dożywotniego więzienia. Inny projekt upoważnia komendującego generała w czasie wojny lub buntu do zarządzania stanem oblężenia w Alzacji i Lotaryngji.

Paryż 23. lutego. Izba i senat odroczyły się do czwartku. Kryzys mininsterjalna daleka jest ciągle załatwienia.

Sofja 23. lutego. Wczoraj odbyła się rozprawa przeciw pani Karawelów i towarzyszkom. Wszystkie trzy oskarżone zostały uwolnione.

Wiedeń 22. lutego. Kredyty 909; laerdarbank 204 25; szlachany 284; lombardy 86 50; 2 u; enta majowa 304 77; weg. złota 197 85.

Wiedeń 23. lutego. Aresztowanych wczoraj delegatów robotników, zostających bez zajęcia, wypuszczono na wolność. Przewodca deputacji Hansa został skazany na 5 dni aresztu.

Wiedeń 23. lutego. Izba panów uchwaliła zniżyć kwotę przeznaczoną na dodatki drożyznianie dla urzędników z 1 na pół miliona reńskich, tak jak tego minister finansów się domagał.

Wiedeń 23. lutego. Komisja budżetowa Izby panów w sprawozdaniu swem o przedłożeniu rządowem, dotyczącem senacji Towarzystwa żeglownej parowej na Dunaju, podnosi zasługi położone przez rząd w tej sprawie przez przedsięwzięcie stosownych kroków i zaleca przyjęcie całego projektu ustawy.

Wiedeń 23. lutego. Podczas wczorajszych ekscesów aresztowano ogółem 16 ludzi, zasądzone ich w drodze policyjnej na areszt od 2 do 5 dni i zrobiono o ich przekroczeniach doniesienie do sądów powiatowych, w których obrębie mieszkają.

Buda-Peszt 23. lutego. Obia izby sejmu węgierskiego odbyły wczoraj posiedzenia, na których odczytano kopie mowy trunowej wśród żywych okrzyków „Elien“.

Buda-Peszt 23. lutego. Na rozkaz monarszy zastanowiono śledztwo w sprawie pojedynkowej ministra honwedów, Fejervary'ego z postem Ugromem.

Berlin 23. lutego. Parlamentowi niemieckiemu przedłożono projekt ustawy przeciw zdradaniu tajemnic wojskowych, tudzież projekt ustawy o proklamowaniu w Alzacji i Lotaryngji stanu oblężenia w razie wojny lub nagłego niebezpieczeństwa, grożącego spokojności publicznej.

Paryż 23. lutego. Podjęto starania, aby w skład nowego gabinetu weszli znowu członkowie upadłego ministerstwa.

Republikańskie pisma zgodnie ganią Carnota za to, że radykalnych przewodców nie zapytał o radę.

Bruksel 23. lutego. Zgromadzenie robotniczo socjalistyczne uchwaliło wydanie uroczystego manifestu przed wyborami do izby i równocześnie postanowiło świętować w dniu wyborów. W razie, gdyby izby w obecnym swym składzie odrzuciły rewizję konstytucji, lub też w przyszłej kadencji nie zgodziły się na prawo ogólne głosowania, zostanie ogłoszone powazecne bezrobotcie. Przedstawiciele wielkich zakładów przemysłowych nie brali udziału w zgromadzeniu.

Bukareszt 23. lutego. Podczas wczorajszych ścisłych wyborów do izby deputowanych, wybrano 11 konserwatystów, a 7 opozycjonistów. Ogółem zasiadać będzie w izbie 151 konserwatystów, a 32 opozycjonistów różnych odcieni.

Ateńy 23. lutego. Izba znaczną większością odrzuciła wniosek, aby gabinet Trikupisa postawiono w stan oskarżenia.

Wiedeń 23. lutego. Giełda zbożowa. Przenica na wioz 10 67, na maj i czerwiec 10 53.

Wiedeń 23. lutego. W ciągu tygodnia od 14. do 20. b. m. zachorowało tu na influenę tylko 44 osób.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń, dnia 23. Lutego 1892 r. (godz. 3 min. — po południu).

	Łódź	Tarnopol	Podwo- joczyca	Jaro- w
Pszensica	10 10 11 10	10 30 11 —	10 20 1 —	10 6 11 3 5
Zyto	10 — 10 35	9 30 10 30	9 50 10 25	10 — 10 50
Jęczmień	6 75 — 8 —	3 60 — 7 75	6 75 — 3 —	7 50 — 3 11
Owies	7 25 — 7 70	7 — 7 25	6 81 — 7 25	7 30 — 7 8
Groch	6 0 13 —	6 25 13 —	6 — 12 50	7 — 13 —
Wyka	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Rzepak	13 — 13 50	13 — 13 50	13 — 13 25	13 25 13 75
<u>Linianka</u>	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Konicz. czerw.	45 — 75 —	40 — 73 —	42 — 72 —	50 — 76 —
Konicz. biała	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Konicz. szw.	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —

